มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล

การติดสัญลักษณ์ IV สีรุ้ง

พยาบาลผู้ให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ
(CoP IV Champion)

การให้สารน้ำและยาทางหลอดเลือดดำส่วนปลาย มีข้อพึงระวังด้านความปลอดภัยที่สำคัญ คือ จำเป็น**ต้องเปลี่ยนตำแหน่งการแทงเข็มทุก 96 ชั่วโมง** เพื่อป้องกันการเกิดภาวะ Phlebitis รวมถึงการติดเชื้ออื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการคาสายสวนไว้ในหลอดเลือดดำ การติดสัญลักษณ์ IV สีรุ้ง จึงมีความสำคัญ เนื่องจากเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงกำหนดระยะเวลาในการเปลี่ยนตำแหน่งสายสวนหลอดเลือดดำ ตามแนวทางมาตรฐานสากล (Infusion Nurses Society: INS, 2024)

จากการสำรวจ IV Prevalence ในฝ่ายการพยาบาล พบว่า มีหลายหน่วยงานที่ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการติดสัญลักษณ์ IV สีรุ้งในตำแหน่งการแทง catheter อย่างเพียงพอ และจากการดำเนินงาน Community of Practice (CoP) ด้าน IV ระหว่างเดือนมีนาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2568 จึงขอสรุปประเด็นแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ร่วมกันดังนี้

การไม่ติด IV สีรุ้งส่งผลเสีย

1. สร้างความสับสนต่อเจ้าหน้าที่ในการนับวันเปลี่ยนตำแหน่งเข็ม (catheter) เนื่องจากไม่ติดป้ายสีรุ้ง
2. เสี่ยงต่อการเกิด Phlebitis เนื่องจากไม่ทราบวันเปลี่ยนเข็ม (catheter) ที่แน่ชัด
3. ผู้ป่วยไม่ได้รับการเปลี่ยน catheter ตรงเวลาตามหลัก WI
4. หากผู้ป่วยต้องย้ายแผนกหรือหอผู้ป่วยอาจมีความคลาดเคลื่อนในการนับวันเปลี่ยนตำแหน่งเข็ม (catheter)

การติด IV สีรุ้งมีประโยชน์

1. ทราบวันครบกำหนดเปลี่ยนตำแหน่งเข็ม (catheter) ให้สารน้ำครั้งถัดไป
2. เจ้าหน้าที่สามารถวางแผนเพื่อเปลี่ยนตำแหน่งเข็ม (catheter) ได้ถูกต้องและเป็นแนวทางเดียวกัน
3. สร้างความตระหนักให้แก่เจ้าหน้าที่ในการเปลี่ยนตำแหน่งเข็ม (catheter) ให้สารน้ำ
4. เป็นแนวทางป้องกันภาวะ Phlebitis
5. หากผู้ป่วยต้องย้ายแผนกหรือหอผู้ป่วยจะได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง

การติดติดสัญลักษณ์ IV สีรุ้ง <u>มีแต่ได้กับได้</u>
ทั้งกับผู้ปฏิบัติงานที่ได้ทำงานตามมาตรฐานสากล ส่งผลให้ผู้ป่วยได้รับความปลอดภัยตามหลัก 3P safety และองค์กรได้รับการเชื่อมั่นจากผู้มารับบริการตามยุทธศาสตร์ที่มุ่งเป็น best health value